

TIETOJA PALVELUTARJOAJASTA JA TARIOTTAVISTA SIIJOITUS- JA OHEISPALVELUISTA, ETÄMYNNIN ENNAKKOTIEDOT SEKÄ TIETOJA RAHOITUSVÄLINEISTÄ JA NIIHIN LIITTYVISTÄ RISKEISTÄ

1. YLEISTÄ

Tähän tiedotteeseen on koottu sijoituspalvelulain ja sen nojalla annetun viranomaisääntelyn mukaiset tiedot Titanium Sijoituspalvelut Oy:stä, tarjottavista palveluista sekä yleisimmistä rahoitusvälineistä ja niihin liittyvistä tyypillisimmistä riskeistä. Tarkemat palvelu- ja tuotekohtaiset tiedot sekä niihin liittyvät sopimusehdot ilmoitetaan palvelun tai rahoitusvälineen tarjoamisen yhteydessä. Lisäksi tässä tiedotteessa annetaan kuluttajalle kuluttajasuojalain mukaiset ennakkotiedot rahoituspalveluiden etämyynnistä. Tiedot mukaan lukien etämyynnin ennakkotiedot annetaan Suomen lainsäädännön mukaisina. Titanium Sijoituspalvelut Oy päivittää tässä annettuja tietoja tarvittaessa. Päivitykset ovat saatavilla Titanium Sijoituspalvelut Oy:n internet -osoitteesta www.investium.fi. Tietojen päivitykset tulevat voimaan sinä päivänä, jolloin ne julkaistaan yhtiön verkkosivuilla.

2. TIEDOT YHTIÖSTÄ

Titanium Sijoituspalvelut Oy

Yhtiö on sijoituspalveluyritys, joka tarjoaa toimilupansa mukaisesti toimeksiantojen välittämistä, sijoitusneuvontaa sekä omaisuudenhoitopalveluiden markkinointia. Yhtiö toimii myös sivutoimisena vakuutusmeklariyhtiönä ja on merkitty Finanssivalvonnan ylläpitämään vakuutusedustajarekisteriin. Yhtiön Y-tunnus on 1064322-9. Yhtiö on merkitty Patentti- ja rekisterihallituksen ylläpitämään kaupparekisteriin ja sen kotipaikka on Helsinki. Titanium Sijoituspalvelut

Oy:n päätoimipaikan posti- ja käyntiosoite on Mannerheimintie 4, 00100 Helsinki. Yhtiön päätoimipaikan puhelinnumero on (09) 2709 1702 ja faksi on (09) 2709 1703.

Yhtiötä valvova ja sille sijoituspalvelutoimiluvan myöntänyt viranomainen on Finanssivalvonta, Snellmaninkatu 6, PL 159, 00101 Helsinki, puh. 09 183 51, kirjaamo@finanssivalvonta.fi, internet -osoite www.finanssivalvonta.fi.

Yhtiön sidonnaisasiamiehet

Titanium Sijoituspalvelut Oy voi tarjota palvelujaan käyttämällä sidonnaisasiamiehiä. Titanium Sijoituspalvelut Oy:n sidonnaisasiamiehet toimivat yhtiön lukuun ja vastuulla. Sidonnaisasiamiehet voivat: 1) vastaanottaa ja välittää Titanium Sijoituspalvelut Oy:n tarjoamiin sijoitus- ja oheispalveluihin tai rahoitusvälineisiin liittyviä asiakkaiden ohjeita ja toimeksiantoja; 2) välittää Titanium Sijoituspalvelut Oy:n tarjoamia rahoitusvälineitä asiakkaille; 3) antaa Titanium Sijoituspalvelut Oy:n tarjoamia rahoitusvälineitä koskevaa neuvontaa asiakkaille; sekä 4) markkinoida Titanium Sijoituspalvelut Oy:n yhteistyökumppaneiden tarjoamaa omaisuudenhoitopalvelua asiakkaille.

Titanium Sijoituspalvelut Oy ilmoittaa kaikki käyttämänsä sidonnaisasiamiehet Finanssivalvonnan julkiseen sidonnaisasiamiesrekisteriin. Yhtiön sidonnaisasiamiehet on rekisteröity Suomessa ja niitä valvoo Finanssivalvonta.

3. ASIOINTITAVAT JA ASIOINTIKIELI

Titanium Sijoituspalvelut Oy:n asiakaspalvelua tarjotaan pääasiassa yhtiön toimipaikoissa sekä asiakkaan halutessa myös muualla, kuten esimerkiksi asiakkaan omissa tiloissa.

Asiakas voi asioida yhtiön ja sen sidonnaisasiamiesten kanssa asiakkuuden avaamisen jälkeen kirjeitse, faksilla, sähköpostilla, puhelimitse ja tapaamalla heidän edustajiaan henkilökohtaisesti. Asiakkuus voidaan avata vain henkilökohtaisen tapaamisen perusteella. Rahoitusvälineitä koskevia toimeksiantoja asiakas voi antaa kuitenkin pääsääntöisesti henkilökohtaisessa tapaamisessa. Omaisuudenhoitopalveluita markkinoidaan myös aina henkilökohtaisessa tapaamisessa. Ennakkotiedot ja sopimusehdot annetaan suomen kielellä. Asiakaspalvelua tarjotaan suomen kielellä, ellei asiakkaan kanssa muuta sovita. Titanium Sijoituspalvelut Oy:llä on oikeus lähettää sijoituspalveluun liittyvää kirjallista tietoa asiakkaalle kirjeitse, telefaksilla, sähköpostilla, kyseessä olevassa palvelussa vakiintuneesti käytetyllä tavalla tai muulla asiakkaan kanssa erikseen sovitulla tavalla.

Telefaksin ja sähköpostin, jos sellaisesta on sovittu asiakkaan kanssa käytettäväksi, käyttämiseen viestintävälineenä liittyy erityisiä riskejä muun muassa sen vuoksi, että viesti ei mahdollisesti saavu perille, viesti saattaa joutua ulkopuolisen tietoon tai ulkopuolinen saattaa muunnella viestin sisältöä. Titanium Sijoituspalvelut Oy:llä on oikeus luottaa telefaksin tai sähköpostin välityksin saamansa palvelua koskevan viestin aitouteen ja oikeellisuuteen.

Palvelua mahdollisesti koskevat raportit, raporttien toimitusväli ja –ajankohta käyvät ilmi palvelua koskevista ehdoista tai mahdollisesta sopimuksesta.

4. ETÄMYNNIN ENNAKKOTIEDOT

Tässä kohdassa annetaan kuluttajalle kuluttajasuojalain mukaiset ennakkotiedot rahoituspalveluiden etämyynnistä.

Titanium Oyj

Titanium Sijoituspalvelut Oy
Titanium Life Oy

Y-tunnus: 1064322-9
Y-tunnus: 0785117-4

Mannerheimintie 4
00100 Helsinki

Puh. (09) 2709 1702
www.titanium.fi

Etämyynnin ennakkotiedot annetaan Suomen lainsäädännön mukaisina. Titanium Sijoituspalvelut Oy voi välittää rahoitusvälineitä koskevia toimeksiantoja etämyynnillä. Etämyynnillä tarkoitetaan rahoituspalvelun tarjoamista kuluttajalle etätarjontamenetelmän avulla siten, että sopimuksen tekemiseen ja sitä edeltävään markkinointiin käytetään puhelinta, postia tai sähköpostia ilman, että kuluttaja-asiakas henkilökohtaisesti tapaa Titanium Sijoituspalvelut Oy:n edustajaa. Tämä edellyttää myös, että Titanium Sijoituspalvelut Oy on tunnistanut ja tuntee asiakkaan ennestään tai voi hyväksyttävästi ja luotettavasti tunnistaa asiakkaan häneltä saamiensa tietojen ja asiakirjojen perusteella. Etämyynnistä ei ole kyse silloin, kun sopimus satunnaisesti solmitaan asiakasta tapaamatta. Sopimusmuutosten tekeminen Titanium Sijoituspalvelut Oy:n edustajaa tapaamatta ei myöskään ole rahoituspalveluiden etämyyntiä.

Tuotekohtaiset ennakkotiedot annetaan tuotekohtaisissa ehdoissa. Kuluttaja-asiakkaalla on etämyynnissä peruuttamisoikeus. Peruuttamisoikeutta ei kuitenkaan ole sellaisen rahoituspalvelun tai siihen liittyvän rahoitusvälineen osalta, jonka arvo vaihtelee rahoitusmarkkinoilla tapahtuvien muutosten perusteella. Näin ollen kuluttaja-asiakkaalla ei ole oikeutta peruuttaa esim. antamaansa rahoitusvälineen osto-, myynti-, merkintä- tai lunastustoimeksiantoa.

Etäsopimukseen ja etäsopimiseen sovelletaan Suomen lakia. Sopimusta koskevat riitaisuudet ratkaistaan välimiesmenettelyssä voimassa olevan välimiesmenettelylain mukaisesti, ellei kuluttaja-asiakas vaadi asian käsittelyä sen paikkakunnan yleisessä alioikeudessa, jonka tuomiopiirissä kuluttajalla on kotipaikka tai vakituinen asuinpaikka.

5. TARJOTTAVAT SIOITUSPALVELUT

Titanium Sijoituspalvelut Oy:n tarjoamaa sijoituspalvelua koskevat yksittäiset ehdot käyvät ilmi sijoituspalvelua koskevasta sopimuksesta.

Toimeksiantojen välitys

Titanium Sijoituspalvelut Oy ja sen sidonnaisasiamiehet välittävät Titanium Sijoituspalvelut Oy:n yhteistyökumppaneiden sijoitusrahasto-osuuksia ja näiden tarjoamia strukturoituja tuotteita ottamalla vastaan asiakkaiden sijoitusrahasto-osuuksia koskevia merkintä- ja lunastustoimeksiantoja, strukturoitujen tuotteiden merkintäsitoumuksia sekä osto- ja myyntitoimeksiantoja.

Sijoitusrahasto-osuuksia koskevat toimeksiannot Titanium Sijoituspalvelut Oy välittää asianomaiseen rahastoyhtiöön toteutettavaksi. Strukturoituja tuotteita koskevat toimeksiannot Titanium Sijoituspalvelut Oy välittää edelleen asianomaisen strukturoidun sijoitustuotteen tarjoajalle.

Toimeksiantojen välitystä koskevat ehdot sisältyvät sijoituspalvelua koskevaan sopimukseen.

Sijoitusneuvonta

Titanium Sijoituspalvelut Oy ja sen sidonnaisasiamiehet voivat antaa sijoitusneuvontaa asiakkailleen välittämään rahoitusvälineitä koskevaksi liiketoimiksi sekä Titanium Sijoituspalvelut Oy:n tarjoamia sijoitus- ja oheispalveluita koskevaa neuvontaa asiakkaille. Sijoitusneuvolla tarkoitetaan asiakkaan pyynnöstä tai Titanium Sijoituspalvelut Oy:n tai sen sidonnaisasiamiehen edustajan aloitteesta tapahtuvaa yksilöllisen suosituksen antamista asiakkaalle Titanium Sijoituspalvelut Oy:n välittämää rahoitusvälineitä koskevaksi liiketoimeksi tai koskien sijoitus- tai oheispalveluita, kun sijoitusneuvonnan antamista varten

kartoitetaan asiakkaan yksilölliset olosuhteet.

Sijoitusneuvontaa ei ole yleisluonteisten suositusten antaminen kuten esim. suositukset omaisuuslajipainotuksesta tai osta, myy tai pidä -suositukset. Myöskään markkinointi ei ole sijoitusneuvontaa.

Titanium Sijoituspalvelut Oy:n asiakkailleen tarjoama sijoitusneuvonta on luonteeltaan eiriippumatonta, sillä Titanium Sijoituspalvelut Oy:llä on rajattu määrä yhteistyökumppaneita, joiden tuotteita ja palveluita Titanium Sijoituspalvelut Oy:n ja sen sidonnaisasiamiesten asiakkaille antama sijoitusneuvonta koskee ja joihin Titanium Sijoituspalvelut Oy:llä on läheinen sidos Titanium Sijoituspalvelut Oy:n vastaanottaessa palkkioita näiltä yhteistyökumppaneilta.

Sijoitusneuvonnan antaminen edellyttää aina soveltuvuusarviointia, jota varten kartoitetaan asiakkaan taloudellinen asema mukaan lukien tappionsietokyky, sijoituskokemus ja -tietämys sekä sijoitustoimintaa koskevat tavoitteet mukaan lukien riskinsietokyky, jotta Titanium Sijoituspalvelut Oy voi suositella asiakkaalle soveltuvia rahoitusvälineitä tai palveluita. Titanium Sijoituspalvelut Oy:llä on oikeus luottaa asiakkaan antamiin tietoihin.

Soveltuvuusarvioinnin tarkoituksena on antaa Titanium Sijoituspalvelut Oy:lle mahdollisuus toimia asiakkaan parhaan edun mukaisesti. Tämän vuoksi on tärkeää, että asiakas tai asiakkaan edustaja antaa Titanium Sijoituspalvelut Oy:lle ajantasaiset, tarkat ja oikeat tiedot. Titanium Sijoituspalvelut Oy:lla on oikeus luottaa asiakkaan antamiin tietoihin. Asiakas sitoutuu ilmoittamaan Titanium Sijoituspalvelut Oy:lle antamissaan tiedoissa tapahtuvista olennaisista muutoksista.

Titanium Sijoituspalvelut Oy:n tulee edellä hankkimiensa tietojen valossa arvioida vastaako suositeltava liiketoimi tai rahoitusväline tai

Titanium Oyj

Titanium Sijoituspalvelut Oy
Titanium Life Oy

Y-tunnus: 1064322-9
Y-tunnus: 0785117-4

Mannerheimintie 4
00100 Helsinki

Puh. (09) 2709 1702
www.titanium.fi

tarjottava palvelu asiakkaan sijoitustavoitteita mukaan lukien asiakkaan riskinsietokyky, kykeneekö asiakas taloudellisesti kantamaan liiketoimeen, rahoitusvälineeseen tai palveluun liittyvät sijoitustavoitteen kanssa johdonmukaiset, riskit mukaan lukien tappionsietokyky ja onko asiakkaalla tai tämän edustajalla tarvittava sijoituskokemus ja -tietämys riskien ymmärtämiseksi suositeltuun toimeen. Jos Titanium Sijoituspalvelut Oy ei saa riittäviä tietoja se ei saa suositella asiakkaalle sijoituspalvelua tai rahoitusvälineitä. Sijoitusneuvontaa annettaessa asiakas tai asiakkaan edustaja saa häntä palvelevalta Titanium Sijoituspalvelut Oy:n sijoitusasiantuntijalta tai sidonnaisasiamieheltä kirjallisen soveltuvuusraportin, joka sisältää yhteenvedon annetuista neuvoista ja tiedon siitä, sopiiko annettu suositus asiakkaalle ja miten suositus täyttää asiakkaan tarpeita, sijoitustavoitteita ja muita ominaisuuksia.

Sijoitusneuvontatilanteessa tarjotun soveltuvuusarvioinnin lisäksi Titanium Sijoituspalvelut Oy tarjoaa asiakkailleen mahdollisuutta säännölliseen suositeltujen ja välitettyjen rahoitusvälineiden tai markkinoitujen palveluiden soveltuvuutta koskevaan arviointiin. Suositusten soveltuvuus arvioidaan tällöin vähintään vuosittain. Asiakkaan riskiprofiilin ja suositeltujen rahoitusvälineiden lajin mukaan Titanium Sijoituspalvelut Oy voi päättää tarjota asiakkaalle mahdollisuutta soveltuvuuden arviointiin myös useammin kuin vuosittain. Säännöllistä soveltuvuuden arviointia koskeva soveltuvuusraportti voidaan antaa asiakkaalle myös sähköpostitse.

Yhteistyökumppaneiden tarjoamien omaisuudenhoitopalveluiden ja muiden sijoituspalvelujen markkinointi

Titanium Sijoituspalvelut Oy ja sen sidonnaisasiamiehet voivat markkinoida asiakkaille myös

Titanium Sijoituspalvelut Oy:n yhteistyökumppaneiden tarjoamia omaisuudenhoitopalveluita sekä muita sijoituspalveluja kuten kaupankäyntialustoja.

6. ASIAKASVAROJEN KÄSITTELY JA SÄILYTYS

Titanium Sijoituspalvelut Oy eikä sen sidonnaismiehet pidä hallussaan asiakkaiden rahavaroja eikä rahoitusvälineitä.

Titanium Sijoituspalvelut Oy tai sen sidonnaisasiamiehen markkinoimien omaisuudenhoitopalveluiden osalta asiakasvarojen käsittelemisestä ja säilyttämisestä vastaa asianomainen omaisuudenhoito tarjoava sijoituspalveluyhtiö.

7. TOIMINTAPERIAATTEET TOIMEKSIANTOJEN VÄLITTÄMISESSÄ

Titanium Sijoituspalvelut Oy on määritellyt toimintaperiaatteet ja toteuttanut riittävät toimenpiteet, joita se noudattaa päästäkseen asiakkaan kannalta parhaimpaan mahdolliseen tulokseen välittäessään ammattimaisten ja ei-ammattimaisten asiakkaiden toimeksiantoja edelleen toimeksiannon toteuttajalle toteutettavaksi. Myös yhtiön sidonnaisasiamiehet noudattavat näitä periaatteita välittäessään rahoitusvälineitä koskevia toimeksiantoja Titanium Sijoituspalvelut Oy:lle. Titanium Sijoituspalvelut Oy ei toteuta asiakkaiden toimeksiantoja itse. Titanium Sijoituspalvelut Oy:n sidonnaisasiamiehet lähettävät edellä mainitut asiakkailta vastaanottamansa toimeksiannot viipymättä Titanium Sijoituspalvelut Oy:lle, joka lähettää ne viipymättä edelleen toimeksiannon toteuttajalle toteutettavaksi. Välittäessään asiakkaan toimeksiantoja valitsemilleen sijoituspalvelujen tarjoajille

toteutettaviksi, Titanium Sijoituspalvelut Oy varmistaa käyttämiensä sijoituspalvelujen tarjoajien osalta, että niillä on toimeksiantojen toteutusta varten toimeksiantojen toteutuspolitiikka, jota noudatetaan suhteessa asiakkaiden toimeksiantoihin ottaen huomioon mitä jäljempänä on sanottu strukturoitujen tuotteiden ja rahastojen toimeksiannoista. Toimeksiannon toteuttajan valinnassa Titanium Sijoituspalvelut Oy ottaa huomioon toimeksiannon toteuttamisen kannalta seuraavia olennaisia seikkoja: rahoitusvälineen hinta, toimeksiannon toteuttamisesta aiheutuvat kustannukset, toimeksiannon toteutumisen nopeus ja toimeksiannon toteutumisen ja toimituksen todennäköisyys, toimeksiannon koko ja luonne sekä muut toimeksiannon kannalta olennaiset seikat. Titanium Sijoituspalvelut Oy määrittelee näiden seikkojen tärkeysjärjestyksen seuraavien kriteerien perusteella: a) asiakkaan ominaispiirteet, asiakasluokittelu mukaan lukien, b) asiakkaan toimeksiannon ominaispiirteet, c) toimeksiannon kohteena olevien rahoitusvälineiden ominaispiirteet sekä d) niiden toteutuspaikkojen ominaispiirteet, joihin toimeksianto voidaan ohjata. Ei-ammattimaisen asiakkaan toimeksiantoa välittäessään asiakkaan kannalta paras mahdollinen tulos määräytyy kokonaisvastikkeen perusteella, joka muodostuu rahoitusvälineen hinnasta ja toimeksiannon toteuttamiseen liittyvistä kustannuksista, joiden on sisällettävä kaikki suoraan toimeksiannon toteuttamisesta asiakkaalle aiheutuvat kulut, myös toteutuspaikan maksut, määritys- ja toimitusmaksut sekä kaikki muut toimeksiannon toteuttamiseen osallistuvilla kolmansilla osapuolilla suoritettavat maksut. Titanium Sijoituspalvelut Oy:n välittäessä toimeksiannon ei-ammattimaisen asiakkaan lukuun, asiakkaan kannalta paras

Titanium Oyj

Titanium Sijoituspalvelut Oy
Titanium Life Oy

Y-tunnus: 1064322-9
Y-tunnus: 0785117-4

Mannerheimintie 4
00100 Helsinki

Puh. (09) 2709 1702
www.titanium.fi

mahdollinen tulos määräytyy kokonaisvastikkeeseen perusteella. Kokonais-vastike muodostuu rahoitusvälineen hinnasta ja toimeksiannon toteuttamiseen liittyvistä kustannuksista, jotka sisältävät kaikki toimeksiannon toteuttamisesta asiakkaalle suoraan aiheutuvat kustannukset, kuten yhtiön asiakkaalta perimät maksut, toteutuspaikan perimät maksut, määritys- ja toimitusmaksut sekä muut toimeksiannon toteuttamiseen osallistuville kolmansille osapuolille suoritettavat maksut.

On mahdollista, että strukturoiduilla sijoitustuotteilla käydään kauppaa kauppapaikassa. Strukturoiduilla sijoitustuotteilla käydään kuitenkin yleensä kauppaa kauppapaikkojen ulkopuolella, jolloin toimeksiannon toteuttaja asettuu asiakkaan vastapuoleksi kaupassa. Mikäli asiakkaan toimeksiannolle on useampia toteutuspaikkoja yhtiö arvioi, missä niissä on mahdollista saavutetaan asiakkaan kannalta paras mahdollinen tulos. Jos Titanium Sijoituspalvelut Oy välittää asiakkaiden strukturoitujen tuotteiden jälkimarkkinakauppoja koskevat toimeksiannot sijoituspalvelun tarjoajalle toteutettavaksi, asiakkaalle haetaan joko viitteellinen tai sitova hintatarjous. Mikäli hintatarjouksia on mahdollista saada useampia, haetaan asiakkaalle hintatarjous useammalta sellaiselta sijoituspalvelun tarjoajalta, jonka kanssa arvioidaan saavutettavan asiakkaan kannalta paras mahdollinen tulos. Tämän jälkeen asiakas voi tehdä kaupan hyväksymällä hintatarjouksen tai siten, että sijoituspalvelun tarjoaja vahvistaa hinnan, jonka asiakas hyväksyy. On myös mahdollista, että näillä tuotteilla ei ole likvidejä jälkimarkkinoita ja siten on mahdollista, että vastapuolia on vain yksi tai jälkimarkkina voi puuttua kokonaan.

Titanium Sijoituspalvelut Oy välittää sijoitusrahastoja ja yhteissijoitusrytiksiä ja erikoissijoitus-rahastomuotoisia

vaihtoehtorahastoja koskevat toimeksiannot asianomaiseen rahastoyhtiöön toteutettavaksi.

Jos toimeksianto voidaan toimintaperiaatteiden mukaan toteuttaa kauppapaikan ulkopuolella, Titanium Sijoituspalvelut Oy ilmoittaa tästä mahdollisuudesta asiakkailleen ja pyytää asiakkaan nimenomaisen yleisen suostumuksen tai erikseen kunkin liiketoimen osalta. Kauppapaikan ulkopuolella toteutettaviin toimeksiantoihin voi liittyä kaupan vastapuolesta johtuva vastapuolisriski. Titanium Sijoituspalvelut Oy:n asiantuntija antaa lisätietoja tämän toteutustavan seurauksista.

Asiakkaan Titanium Sijoituspalvelut Oy:lle tai sen sidonnaisasiamiehelle antamat erityiset ohjeet ovat aina ensisijaisia suhteessa yllä mainittuihin toimintaperiaatteisiin. Asiakkaan antamien erityisten ohjeiden noudattaminen saattaa estää Titanium Sijoituspalvelut Oy:tä tai sen sidonnaisasiamiestä toteuttamasta toimintaperiaatteiden mukaisia toimenpiteitä.

Titanium Sijoituspalvelut Oy arvioi vuosittain näiden toimeksiantojen välittämistä koskevien periaatteiden sisältöä, ajantasaisuutta ja asianmukaisuutta sekä järjestelyjä sekä tehtävä tarvittavat korjaukset. Arviointi tehdään myös aina, kun tapahtuu olennainen muutos, joka vaikuttaa Titanium Sijoituspalvelut Oy:n kykyyn päästä asiakkaan kannalta parhaaseen mahdolliseen tulokseen. Titanium Sijoituspalvelut Oy:n arvioi jälkikäteen arvion lisäksi etukäteen onko tapahtunut sellaisia olennaisia muutoksia, joiden perusteella Titanium Sijoituspalvelut Oy:n tulisi harkita onko syytä tehdä muutoksia sijoituspalveluiden tarjoajiin, joiden ne arvioivat täyttävän parhaan toteutuksen vaatimukset. Toimeksiannon toteuttamisen laadun arvioinnin tapa riippuu rahoitusvälineen ominaisuuksista ja siitä kenelle toimeksianto on annettu toteutettavaksi.

Titanium Sijoituspalvelut Oy arvioi säännöllisesti toimeksiantojen

välittämistä koskevien toimintaperiaatteidensa ja toimeksiantojen välittämisyjärjestelyidensä tehokkuutta ja käyttämiensä sijoituspalvelun tarjoajien toteutuksen laatua sekä korjaa tarvittaessa puutteet.. Titanium Sijoituspalvelut Oy ilmoittaa toimintaperiaatteidensa olennaisista muutoksista viipymättä internet -sivuillaan.

Lista Titanium Sijoituspalvelut Oy:n toimeksiannon toteuttamiseen käyttämistä sijoituspalvelun tarjoajista kunkin rahoitusvälinetyypin osalta on saatavissa Titanium Sijoituspalvelut Oy:n nettisivuilta.

Titanium Sijoituspalvelut Oy julkaisee vuosittain internet-sivuillaan yhteenvedon kunkin rahoitus-välinelajin osalta kaupankäynti-volyymiltään kannalta viidestä parhaasta sijoituspalvelu-yrityksestä, joihin se välitti asiakkaan toimeksiantoja toteuteltavaksi edellisenä vuonna sekä tiedon toteutuksen laadusta.

Titanium Sijoituspalvelut Oy antaa kohtuullisessa ajassa asiakkaan kohtuullisesta pyynnöstä asiakkaalleen tai potentiaaliselle asiakkaalleen tietoja yhteisöistä, joihin toimeksiantoja välitetään toteutettavaksi.

8. ETURISTIRIITILANTEIDEN HALLINTA

Titanium Sijoituspalvelut Oy ja sen sidonnaisasiamiehet noudattavat Titanium Sijoituspalvelut Oy:n hallituksen hyväksymiä toimintaperiaatteita eturistiriitojen hallinnasta mahdollisten eturistiriitilanteiden tunnistamiseksi ja ehkäisemiseksi.

Eturistiriidalla tarkoitetaan poikkeuksellista sijoituspalvelun tarjoamiseen liittyvää tilannetta esim. asiakkaan ja Titanium Sijoituspalvelut Oy:n välillä tai asiakkaan ja Titanium Sijoituspalvelut Oy:n sidonnaisasiamiehen välillä, johon voi liittyä asiakkaan etuihin koh-

Titanium Oyj

Titanium Sijoituspalvelut Oy

Titanium Life Oy

Y-tunnus: 1064322-9

Y-tunnus: 0785117-4

Mannerheimintie 4

00100 Helsinki

Puh. (09) 2709 1702

www.titanium.fi

distuva merkittävä riski. Eturistiriita voi syntyä myös Titanium Sijoituspalvelut Oy:n ja sen henkilökunnan välille, Titanium Sijoituspalvelut Oy:n ja sen sidonnaisasiamiehen välille tai sidonnaisasiamiehen ja sen henkilökunnan välille tai sidonnaisasiamiesten välille tai kahden asiakkaan välille.

Toimeksiantojen välittämiseen, sijoitusneuvojen antamiseen ja omaisuudenhoitopalveluiden markkinointiin liittyvien sijoituspalveluiden tarjoamisessa on mahdollista, että eturistiriitatilanteita saattaa syntyä. Titanium Sijoituspalvelut Oy ja sen sidonnaisasiamiehet pyrkivät tunnistamaan ja ehkäisemään aktiivisesti mahdolliset eturistiriitatilanteet mm. erilaisten organisatoristen ja hallinnollisten toimenpiteiden avulla. Toimenpiteet vaihtelevat sen mukaan mistä liiketoiminnasta tai palvelusta on kyse. Toimenpiteiden tavoitteena on varmistaa, että Titanium Sijoituspalvelut Oy:n henkilökunta sekä sen sidonnaisasiamiehet ja niiden henkilökunta hoitavat tehtäviään rehellisesti ja lojaalisti asiakkaan etujen suojelemiseksi.

Titanium Sijoituspalvelut Oy:ssä ja sen sidonnaisasiamiehissä käytettyjä keinoja eturistiriitojen hallitsemiseen ovat mm. henkilöiden tai toimintojen välisten tietojen vaihdon estäminen tai valvominen esim. erillisten tietojärjestelmien ja käyttövaltuuksien avulla, toimintojen ja toimitilojen asianmukaisen erottamisen avulla, koulutuksen, henkilökunnan ja johdon kaupankäyntisääntöjen, henkilökunnan ja johdon sivutoimia koskevien periaatteiden sekä toimeksiantojen välittämistä koskevien toimintaperiaatteiden avulla sekä noudattamalla myös organisaation sisällä salassapitoa koskevia säännöksiä.

Osalla yhtiön henkilökunnasta on liiketoiminnan tulokseen ja tarjottujen palvelujen volyymeihin perustuvia palkkiojärjestelmiä, mutta näissä järjestelyissä pyritään

siihen, että järjestelmä ei johda eturistiriidan syntymiseen asiakkaan ja palveluja tarjoavan henkilöstön välille.

Jos eturistiriitatilannetta ei edellä mainituista toimenpiteistä huolimatta voida välttää, asiakkaalle annetaan pysyvällä tavalla riittävän tarkat tiedot eturistiriitatilanteen luonteesta ja syystä sekä asiakkaan etuihin kohdistuvien riskien pienentämiseksi toteutetuista toimenpiteistä ennen liiketoimen suorittamista asiakkaan lukuun, jotta asiakas voi tehdä päätöksensä saamaansa tietoon perustuen. Asiakas harkitsee itsenäisesti haluaako hän kerrotusta eturistiriitatilanteesta huolimatta, että liiketoimi suoritetaan. Titanium Sijoituspalvelut Oy ja sen sidonnaisasiamies voivat myös kieltäytyä sijoituspalvelun tarjoamisesta eturistiriitatilanteesta. Näitä eturistiriitojen tunnistamista, estämistä ja hallintaa koskevien periaatteiden noudattamista valvotaan ja tunnistetut eturistiriitatilanteet käsitellään periaatteiden mukaisesti ja raportoidaan johdolle ja hallitukselle.

Titanium Sijoituspalvelut Oy:n hallitus tarkistaa eturistiriitatilanteiden tunnistamista ja ehkäisemistä koskevien toimintaperiaatteiden ajantasaisuuden vuosittain ja niitä päivitetään aina tarvittaessa. Titanium Sijoituspalvelut Oy antaa pyydettyä lisätietoja eturistiriitoja koskevista periaatteista.

9. PALKKIOT

Titanium Sijoituspalvelut Oy ja sen sidonnaisasiamiehet eivät peri asiakkailtaan palkkiota eikä kuluja sijoitusneuvonnasta eivätkä toimeksiantojen välityksestä.

Titanium Sijoituspalvelut Oy:n toiminnan kustannukset katetaan asiakkaan valitsemien sijoituspalveluiden tarjoajilta saatavilla palkkioilla ja/tai

palkkionpalautuksilla (kannustimet). Nämä sijoituspalveluiden tarjoajat perivät omiin tuotteisiinsa liittyvät palkkiot ja kulut suoraan asiakkaalta. Titanium Sijoituspalvelut Oy antaa asiakkaalle ennen sijoitus- tai oheispalvelun tarjoamista sääntelyn mukaiset tiedot palveluun ja palveluun liittyvien rahoitusvälineiden kuluista ja veloituksista sekä kannustimista. Mikäli todellisia kuluja ja veloituksia ei ole mahdollista esittää etukäteen ilmoitetaan kulut ja veloitukset arvion perusteella. Lisäksi tiedot toteutuneista kuluista ja veloituksista esitetään sääntelyn mukaisessa laajuudessa asiakkaan Titanium Sijoituspalvelut Oy:n suosituksen perusteella tekemien sijoitusten osalta sijoitusten voimassaoloajalta vuosittain jälkikäteen.

10. KANNUSTIMET

Kannustimella tarkoitetaan mukaan maksua tai etuutta, jonka Titanium Sijoituspalvelut Oy voi saada tai maksaa yhteistyökumppaniltaan sijoitus- ja oheispalvelun tarjoamisen yhteydessä. Kannustimet voivat olla kertaluonteisia tai jatkuvia.

Titanium Sijoituspalvelut Oy on sopinut sekä kertaluonteisista että jatkuvista palkkionpalautusjärjestelyistä niiden sijoituspalveluiden tarjoajien kanssa, joiden tarjoamia sijoitusrahastoja, erikoisrahoitusrahasto-muotoisia vaihtoehtorahastoja ja strukturoituja tuotteita se välittää tai joiden omaisuudenhoitopalveluita tai kaupankäyntialustoja se markkinoi. Titanium Sijoituspalvelut Oy voi saada palkkionpalautuksia välittämiensä sijoitusrahastojen ja erikoissijoitusrahastomuotoisten vaihto-ehdoisrahastojen merkintähallinnointi- ja lunastuspalkkioista sekä mahdollisista tuottosidonnaisista palkkioista. Välittämiensä strukturoitujen tuotteiden osalta Titanium Sijoituspalvelut Oy voi saada palkkionpalautuksia tuotteisiin

Titanium Oyj

Titanium Sijoituspalvelut Oy

Titanium Life Oy

Y-tunnus: 1064322-9

Y-tunnus: 0785117-4

Mannerheimintie 4

00100 Helsinki

Puh. (09) 2709 1702

www.titanium.fi

liittyvistä merkintäpalkkioista ja strukturointikustannuksista.

Markkinoimi-ensa omaisuudenhoitopalveluiden osalta Titanium Sijoituspalvelut Oy voi saada palkkioidenpalautuksia palvelun aloituspalkkioista sekä omaisuudenhoitajan palvelua tarjotessaan asiakkaalta veloittamista muista palkkioista kuten omaisuudenhoitopalkkioista. Markkinoimien-sa kaupankäyntialustojen osalta Titanium Sijoituspalvelut Oy voi vastaanottaa palkkionpalautuksia palveluntarjoajan asiakkaiden kaupankäynnistä veloittamista palkkioista.

Palkkionpalautusten ja palkkioiden määrä ja peruste voi vaihdella riippuen sijoituspalveluiden tarjoajista ja niiden tuotteista. Palkkionpalautukset eivät lisää asiakkaiden kustannuksia.

Palkkionpalautukset ja palkkiot ovat korvausta Titanium Sijoituspalvelut Oy:lle yhtiön yhteistyökumppaneiden tuotteiden ja palveluiden välitys- ja markkinointityöstä tai korvausta näiden palveluiden hoitamisesta ja niillä katetaan siten ensisijaisesti toiminnasta aiheutuvia kustannuksia. Lisäksi näillä palkkioilla parannetaan asiakkaalle tarjottavan palvelun laatua, tarjotaan lisäarvoa asiakkaille ja mahdollistetaan laajan korkeatasoisten tuotteiden ja palvelun tarjoaminen ja ylläpitäminen. Titanium Sijoituspalvelut Oy arvioi kaikki vastaanottamansa palkkiot ja varmistaa, että ne perustuvat Titanium Sijoituspalvelut Oy:n asemaan lisäpalveluiden tai korkeatasoisemman palvelun tarjoajana asiakkaalle sekä, että kannustimet eivät johda koskaan Titanium Sijoituspalvelut Oy:n tarjoaman palvelun puolueellisuuteen tai vääristyneisyyteen tai muutoin haittaa Titanium Sijoituspalvelut Oy:n rehellistä, tasapuolista ja ammattimaista toimintaa asiakkaiden etujen mukaisesti. Titanium Sijoituspalvelut Oy arvioi

myös, että sen vastaanottamat palkkiot ovat oikeasuhtaisia tarjottavaan lisäpalveluun nähden.

Parantaakseen asiakkaidensa palvelun laatua Titanium Sijoituspalvelut Oy tarjoaa asiakkailleen lisäpalveluna säännöllistä asiakkaalle välitettyjen rahoitusvälineiden tai markkinoitujen omaisuudenhoitopalveluiden soveltuvuuden arviointia. Kaupankäyntialustojen osalta Titanium Sijoituspalvelut Oy tarjoaa asiakkaalle alustojen käyttöä koskevaa tukea ja neuvontaa..

Titanium Sijoituspalvelut Oy antaa asiakkaalle ennen sijoituspalvelun tarjoamista sääntelyn mukaiset tiedot Titanium Sijoituspalvelut Oy:n vastaanottamista palkkioista ja/tai eduista. Ennen palvelun tarjoamista asiakkaalle voidaan antaa tiedot maksun tai edun laskentamenetelmästä, jos määrää ei pystytä tarkkaan määrittämään. Asiakas saa tiedot toteutuneista maksun tai edun tarkasta määrästä vähintään vuosittain jälkikäteen. .

Lisäksi Titanium Sijoituspalvelut Oy ja sen sidonnaisasiamiehet voivat vastaanottaa Titanium Sijoituspalvelut Oy:n yhteistyökumppaneilta vähäisiä ei-rahallisia etuja, kuten koulutus- ja seminaaritulaisuuksia ja tilaisuuksiin liittyviä kohtuullisia tarjouluja. Tällaisten vähäisten ei-rahallisten etujen tarkoituksena on Titanium Sijoituspalvelut Oy:n ja sen sidonnaisasiamiesten osaamisen ja tuotetuntemuksen parantaminen.

11. PUHELUIDEN JA SÄHKÖPOSTIVIESTIEN TALLENTAMINEN

Titanium Sijoituspalvelut Oy:llä on lainsäädäntöön perustuva velvollisuus tallentaa Titanium Sijoituspalvelut Oy:n ja sidonnaisasiamiehen asiakkaan kanssa käymät sijoituspalveluiden tarjoamiseen liittyvät puhelinkeskustelut ja sähköpostiviestit, jotka johtavat tai voivat johtaa asiakastoimeksiantojen

vastaanottamiseen, välittämiseen tai toteuttamiseen.

Titanium Sijoituspalvelut Oy ja sen sidonnaisasiamiehet voivat tallentaa myös muita asiakaspuheluita ja -sähköpostiviestejä. Titanium Sijoituspalvelut Oy:llä on oikeus käyttää tallenteita asiakaspalvelunsa kehittämiseen, riskinhallinnallisiin tarkoituksiin sekä todisteina mahdollisten ristiriitaisuuksien ratkaisemisessa.

Tallenteet säilytetään vähintään viiden vuoden ajan, jollei Finanssivalvonta pyydä säilytyksen pidentämistä seitsemään vuoteen. Asiakkaalla on oikeus pyytää kopio puhelu- tai muusta tallenteesta.

Titanium Sijoituspalvelut Oy:llä on velvollisuus luovuttaa tallenteet tätä koskevasta pyynnöstä toimivaltaiselle viranomaiselle.

Titanium Sijoituspalvelut Oy tai sen sidonnaisasiamiehet eivät ota vastaan rahoitusvälineitä koskevia toimeksiantoja puhelimitse.

12. ASIAKASLUOKITTELU

12.1 Yleistä asiakasluokittelusta

Sijoituspalvelulain mukaan Titanium Sijoituspalvelut Oy:n ja sen sidonnaisasiamiehen on ilmoitettava asiakkaalle tämän luokittelusta ei-ammattimaiseksi asiakkaaksi, ammattimaiseksi asiakkaaksi tai hyväksyttäväksi vastapuoleksi. Luokittelu tapahtuu suoraan sijoituspalvelulain nojalla ja laki sisältää yksityiskohtaiset määräykset luokitteluun vaikuttavista tekijöistä. Asiakkaan luokituksella on vaikutusta sijoittajansuojan laajuuteen sekä sovellettavaksi tuleviin menettelytapasääntöihin.

Ammattimaisella asiakkaalla on velvollisuus ilmoittaa Titanium Sijoituspalvelut Oy:lle tai sen sidonnaisasiamiehelle muutoksista, jotka voivat vaikuttaa asiakkaan luokitteluun.

12.2 Asiakasluokan muuttaminen

Asiakkaalla on oikeus hakea Titanium Sijoituspalvelut Oy:n tai

Titanium Oyj

Titanium Sijoituspalvelut Oy

Titanium Life Oy

Y-tunnus: 1064322-9

Y-tunnus: 0785117-4

Mannerheimintie 4

00100 Helsinki

Puh. (09) 2709 1702

www.titanium.fi

sen sidonnaisasiamiehen Titanium Sijoituspalvelut Oy:n lukuun tekemän asiakasluokittelun muuttamista. Luokittelun muuttamista koskeva hakemus on tehtävä kirjallisesti. Luokittelun muuttamisella voi olla vaikutusta sijoittajansuojaan ja menettelytapasäännösten soveltamiseen.

Ammattimaista asiakasta voidaan tämän hakemuksesta kohdella ei-ammattimaisena asiakkaana tai hyväksyttävänä vastapuolena. Myös ei-ammattimaiseksi asiakkaaksi luokiteltu asiakas voi hakemuksesta tulla kohdelluksi ammattimaisena asiakkaana. Hyväksyttäväksi vastapuoleksi luokiteltu asiakas voi hakemuksesta tulla kohdelluksi ammattimaisena tai ei-ammattimaisena asiakkaana. Titanium Sijoituspalvelut Oy harkitsee tapauskohtaisesti luokittelun muuttamisen edellytyksiä ja sitä hyväksyykö se asiakkaan hakemuksen.

Ammattimaisella asiakkaalla on velvollisuus pyytää ei-ammattimaisen asiakkaan kohtelua, jos asiakas katsoo, ettei sillä ole riittävää kokemusta ja tietämystä arvioida tai hallita palveluun tai liiketoimeen liittyviä riskejä.

12.3 Sijoittajansuoja

Ei-ammattimaiset asiakkaat ovat sijoittajien korvausrahaston suojan piirissä. Rahasto korvaa ei-ammattimaiselle asiakkaalle aiheutuneet menetykset silloin, kun rahaston jäsen ei ole suorittanut suojan piiriin kuuluvan sijoittajan selviä ja riidattomia saatavia sopimuksen mukaisesti. Sijoittajien korvausrahasto ei kuitenkaan kata sijoitusrahastotoimintaa.

Yhdelle asiakkaalle sijoittajien korvausrahastosta maksettavan korvauksen määrä on 9/10 asiakkaan yhdeltä sijoituspalveluyritykseltä olevan saatavan suuruudesta, kuitenkin enintään 20 000 euroa. Rahasto ei korvaa osakekurssin laskusta tai

vääristä sijoituspäätöksistä johtuvia tappioita, joten sijoittaja vastaa edelleen omien sijoituspäätöstensä seurauksista.

Ei-ammattimaisilla asiakkailla on myös oikeus saada sijoituspalvelulain soveltamista koskevat yksittäiset erimielisyydet ratkaisusuosituksia antavan riippumattoman toimielimen ratkaistavaksi. Tällaisena toimielimenä toimii vakuutus- ja rahoitusneuvonnan yhteydessä toimiva arvopaperilautakunta. Titanium Sijoituspalvelut Oy ei ole Sijoittajien korvausrahaston jäsen sillä Titanium Sijoituspalvelut Oy:llä ei ole hallussa asiakkaiden rahavaroja eikä rahoitusvälineitä.

12.4 Luokittelun vaikutus sovellettaviin menettelytapavaatimuksiin

12.4.1 Ei-ammattimainen asiakas

Ei-ammattimaiselle asiakkaalle on annettava ennen mahdollisen kirjallisen sopimuksen tekemistä sopimuksen ehdot ja riittävät tiedot palveluntarjoajasta sekä tarjottavasta palvelusta, rahoitusvälineistä, toteutuspaikoista sekä kaikista kulusta ja liitännäisistä veloituksista. Myös tiedoissa tapahtuneista olennaisista muutoksista on ilmoitettava. Tiedot on annettava pysyvällä tavalla siten, että asiakas voi tulostaa tai tallentaa ne. Tiedot voidaan antaa myös palveluntarjoajan verkkosivuilla, mikäli asiakas on antanut tähän suostumuksensa.

a) Asianmukaisuuden arvioiminen

Tarjotessaan toimeksiantojen välittämistä ei-ammattimaiselle asiakkaalle Titanium Sijoituspalvelut Oy:n ja sen sidonnaisasiamaisten on pyydettävä asiakkaalta vähintään tiedot tämän kyseistä rahoitusvälineitä tai sijoituspalvelua koskevasta sijoituskokemuksesta ja -tietämyksestä voidakseen arvioida, onko rahoitusväline tai palvelu asiakkaan kannalta asianmukainen.

Titanium Sijoituspalvelut Oy:llä ja sen sidonnaisasiamiehellä on oikeus luottaa asiakkaan antamiin tietoihin. Mikäli Titanium Sijoituspalvelut Oy tai sen sidonnaisasiamies katsoo, ettei rahoitusväline tai palvelu ole asiakkaan kannalta asianmukainen, on sen ilmoitettava tästä asiakkaalle. Titanium Sijoituspalvelut Oy:n ja sen sidonnaisasiamiehen on myös kerrottava asiakkaalle, mikäli se ei voi arvioida rahoitusvälineen tai palvelun asianmukaisuutta asiakkaalle siitä syystä, että asiakas ei ole antanut kaikkia arvioinnin perusteeksi tarvittavia tietoja.

b) Soveltuvuuden arvioiminen

Titanium Sijoituspalvelut Oy:n ja sen sidonnaisasiamiehen tarjotessa asiakkaalleen sijoitusneuvontaa, on hankittava ennen sijoituspalvelun tarjoamista riittävät tiedot asiakkaan taloudellisesta asemasta, mukaan lukien tappionsietokyky, asiakkaan tai tämän edustajan kyseistä sijoituspalvelua tai rahoitusvälineitä koskevasta sijoituskokemuksesta ja -tietämyksestä sekä sijoitustavoitteista mukaan lukien riskinsietokyvystä, jotta se voi suositella asiakkaalle soveltuvia erityisesti tämän riskinsietokyvyn ja tappionsietokyvyn mukaisia rahoitusvälineitä ja sijoituspalveluita, jotka Titanium Sijoituspalvelut Oy:llä tai sen sidonnaisasiamiehellä on oikeus luottaa asiakkaan antamiin tietoihin.

Soveltuvuusarvioinnin tarkoituksena on antaa Titanium Sijoituspalvelut Oy:lle mahdollisuus toimia asiakkaan parhaan edun mukaisesti. Tämän vuoksi on tärkeää, että asiakkaan edustaja antaa Titanium Sijoituspalvelut Oy:lle ajantasaiset, tarkat ja oikeat tiedot.

Titanium Sijoituspalvelut Oy:n tai sen sidonnaisasiamiehen tulee edellä hankkimiansa tietojen valossa arvioida vastaako annettava sijoitusneuvo asiakkaan sijoitustavoitteita mukaan lukien riskinsietokyky, kykeneekö asiakas ja onko asiakas halukas kantamaan taloudellisesti mahdollisen riskin ja

Titanium Oyj

Titanium Sijoituspalvelut Oy
Titanium Life Oy

Y-tunnus: 1064322-9
Y-tunnus: 0785117-4

Mannerheimintie 4
00100 Helsinki

Puh. (09) 2709 1702
www.titanium.fi

onko asiakkaalla tarvittava sijoituskokemus ja -tietämys suositeltuun toimeen liittyvien riskien ymmärtämiseksi.

Jos Titanium Sijoituspalvelut Oy tai sen sidonnaisasiamies ei saa riittäviä tietoja, se ei saa suositella asiakkaalle kyseistä sijoituspalvelua tai rahoitusvälinettä.

12.4.2 Ammattimainen asiakas

Ammattimaiselle asiakkaalle on annettava ennen mahdollisen kirjallisen sopimuksen tekemistä sopimuksen ehdot ja riittävät tiedot palveluntarjoajasta sekä tarjottavasta palvelusta, rahoitusvälineistä, toteutus-paikoista sekä kaikista kulusta ja liitännäisistä veloituksista. Myös tiedoissa tapahtuneista olennaisista muutoksista on ilmoitettava. Tiedot on annettava pysyvällä tavalla siten, että asiakas voi tulostaa tai tallentaa ne. Tiedot voidaan antaa myös palveluntarjoajan verkkosivuilla, mikäli asiakas on antanut tähän suostumuksensa.

Soveltuvuuden arvioiminen

Titanium Sijoituspalvelut Oy:n tai sen sidonnaisasiamiehen tarjotessa sijoitusneuvontaa, on sen hankittava ennen sijoituspalvelun tarjoamista riittävät tiedot asiakkaan taloudellisesta asemasta mukaan lukien tappionsietokyky sekä sijoitustavoitteista mukaan lukien riskinsietokyky, jotta se voi suositella asiakkaalle soveltuvia rahoitusvälineitä tai palveluita. Palveluntarjoajalla on oikeus luottaa asiakkaan antamiin tietoihin.

Jos asiakas on suoraan lain nojalla luokiteltu ammattimaiseksi asiakkaaksi, Titanium Sijoituspalvelut Oy tai sen sidonnaisasiamies voi sijoitusneuvontaa tarjottaessa olettaa, että asiakas pystyy kantamaan taloudellisesti suositeltuun liiketoimeen liittyvät asiakkaan sijoitustavoitteiden mukaiset sijoitusriskit eikä asiakkaan taloudellista asemaan ole näin ollen tarpeen selvittää.

Jos Titanium Sijoituspalvelut Oy tai sen sidonnaisasiamies ei saa riittäviä tietoja, se ei saa suositella asiakkaalle kyseistä sijoituspalvelua tai rahoitusvälinettä.

12.4.3 Hyväksyttävä vastapuoli

Hyväksyttävä vastapuoli voi pyytää Titanium Sijoituspalvelut Oy:ltä tai sen sidonnaisasiamieheltä kirjallisesti, että sijoittajan suojaksi tarkoitettuja menettelytapasäännöksiä sovellettaisiin sen kanssa tehtäviin liiketoimiin joko yleisesti tai yksittäisen liiketoimen osalta. Titanium Sijoituspalvelut Oy harkitsee tapauskohtaisesti suostuuko se esitettyyn pyyntöön. Muissa tapauksissa menettelytapasäännökset ja sijoittajan suoja koskevat säännökset eivät sovellu hyväksyttäviin vastapuoliin.

14. RAHOITUSVÄLINEISTÄ JA NIIDEN RISKEISTÄ

A. Yleistä riskeistä

Tässä osiossa on esitetty yleiskuvaus Titanium Sijoituspalvelut Oy:n ja sen sidonnaisasiamiesten välittämistä rahoitusvälineistä sekä joistain yleisimmistä muista rahoitusvälineistä ja niihin liittyvistä riskeistä. Jäljempänä esitetty kuvaus ei ole tyhjentävä eikä se sisällä kaikkia mahdollisia kyseisiin rahoitusvälineisiin liittyviä riskejä.

Ennen sijoituspäätöksen tekemistä asiakkaan tulee tutustua huolellisesti rahoitusvälinettä koskeviin ehtoihin, ominaisuuksiin ja niistä aiheutuviin velvollisuuksiin, jotta asiakas voi ymmärtää rahoitusvälineisiin liittyvät riskit sekä sijoituspäätöksestä mahdollisesti aiheutuvat vaikutukset asiakkaan taloudelliseen asemaan mukaan lukien verovaikutukset. Asiakkaan on syytä perehtyä myös sijoitusmarkkinoihin, erilaisiin sijoitusvaihtoehtoihin ja sijoituspalveluihin.

Asiakkaan tulee huomioda, että hän kantaa itse riskin sijoituskohteiden arvon muutoksista.

Sijoitustoimintaan liittyy aina taloudellinen riski. Tavoiteltu tuotto voi jäädä saamatta ja sijoitetun pääoman voi menettää osittain tai kokonaan. Asiakas vastaa aina itse omien sijoituspäätöstensä taloudellisista vaikutuksista. Ennen sijoituspäätöksen tekemistä on suositeltavaa tarvittaessa hankkia kulloiseenkin tilanteeseen soveltuvia asiantuntijaneuvoja. On tärkeää muistaa, että rahoitusvälineiden historiallisen tuoton kehitys ei ole tae tulevista tuotoista.

Koska mahdolliset sijoitussuosituksukset perustuvat asiakkaan antamiin tietoihin, on tärkeää että asiakas antaa Titanium Sijoituspalvelut Oy:n tai sen sidonnaisasiamiehen asiantuntijan tekemään kartoitukseen oikeat tiedot tilanteestaan. Asiakkaan tulee huolellisesti perehtyä hänelle annettaviin sijoitussuosituksiin, valitsemiinsa sijoitusinstrumentteihin ja niihin sisältyviin riskeihin, asiakassopimuksiin, asiakkaalle toimitettuihin vahvistuksiin, raportteihin ja muihin ilmoituksiin. Asiakkaan tulee välittömästi ilmoittaa Titanium Sijoituspalvelut Oy:lle tai sen sidonnaisasiamiehelle havaitsemistaan virheistä. Asiakasta kehoitetaan säästämään tai tallentamaan kaikki sopimusasiakirjat ja muu asiakassuhteessa annettu materiaali.

B. Riskityyppien määritelmää

Markkinariski tarkoittaa markkinahintojen vaihtelusta aiheutuvaa riskiä. Markkinariskejä ovat korko-, osake-, valuutta- tai muu hintariski.

Luottoriski tarkoittaa riskiä siitä, että rahoitusvälineen liikkeeseenlaskija ei kykene maksamaan rahoitusvälineen pääomaa tai tuottoa liikkeeseenlaskuehtojen mukaisesti sijoittajalle takaisin.

Korkoriski tarkoittaa korkotason vaihtelusta aiheutuvaa riskiä. Korkotason nousu laskee joukko-velkakirjalainojen jälleenmark-

Titanium Oyj

Titanium Sijoituspalvelut Oy

Titanium Life Oy

Y-tunnus: 1064322-9

Y-tunnus: 0785117-4

Mannerheimintie 4

00100 Helsinki

Puh. (09) 2709 1702

www.titanium.fi

kinahintaa ja korkotason lasku puolestaan nostaa sitä.

Valuuttariski tarkoittaa valuuttakurssien vaihtelusta aiheutuvaa riskiä. Likviditeettiriski tarkoittaa riskiä siitä, että rahoitusvälinettä ei voi myydä tai ostaa tietyssä ajan-kohtana, koska sen vaihto on alhainen tai koska jälkimarkkinoita ei ole lainkaan.

Vastapuoliriski tarkoittaa pörssin ulkopuoliseen kaupankäyntiin liittyvää riskiä kaupan toteuttajan kyvystä suoriutua velvoitteistaan. (Tämä voi koskea mm. johdannaisia, korkosijoituksia, strukturoituja sijoituksia ja valuuttakauppoja.)

Vipuvaikutusriski tarkoittaa johdannaissovimukseen liittyvää rakennetta, joka aiheuttaa riskin siitä, että jo pienellä kohde-etuuden muutoksella voi olla suuri vaikutus johdannaissovimuksen tuottoon ja arvoon (positiivinen tai negatiivinen).

Yritysriski tarkoittaa sijoitusinstrumentin liikkeeseen laskeneen yhtiön menestykseen liittyvää riskiä.

C. Tietoa rahoitusvälineiden luonteesta ja niihin liittyvistä riskeistä Sijoitusrahastot

Sijoitusrahastoa hoitava rahastoyhtiö kerää yksityishenkilöiden ja yhteisöjen varoja yhteen ja sijoittaa ne useisiin eri rahoitusvälineisiin, jotka muodostavat sijoitusrahaston. Sijoitusrahastotoiminta on viranomaisvalvonnassa.

Rahastoyhtiö on jatkuvasti velvollinen raportoimaan toiminnastaan Finanssivalvonnalle. Sijoitusrahaston omistavat siihen sijoittaneet henkilöt, yhteisöt ja säätiöt. Sijoitusrahasto jakaantuu keskenään yhtä suuriin rahasto-osuuksiin, jotka tuottavat yhtäläiset oikeudet rahastossa olevaan omaisuuteen. Sijoitusrahaston kautta sijoittaja pystyy sijoittamaan kohteisiin, jotka ovat yksityisille sijoittajille ja pienille yrityksille vieraita tai joihin heillä ei edes ole mahdollista suoraan sijoittaa.

Sijoitusrahastolla on rahastoesite ja Finanssivalvonnan vahvistamat säännöt. Esitteestä ja säännöistä selviää, minkä tyyppinen sijoitusrahasto on kyseessä sekä millaista sijoituspolitiikkaa se harjoittaa. Rahasto voi sijoittaa esimerkiksi osakkeisiin (osakerahasto), korkoinstrumentteihin (korkorahasto) tai niiden yhdistelmiin (yhdistelmärahasto). Rahasto voi sijoittaa myös toiseen rahastoon (rahastojen rahasto). Voitonjakoon perustuvan jaottelun mukaan sijoitusrahastot jaetaan rahastoihin, jotka jakavat voittoa esim. vuosittain sekä kasvurahastoihin, joissa voitto kasvattaa rahasto-osuuden arvoa. Samassa rahastossa voi olla sekä tuotto- että kasvuosuuksia.

Rahaston säännöistä ilmenevät myös rahaston sijoitustoiminnan tavoitteet ja rajoitukset. Sijoitusrahasto sijoittaa rahasto-osuuksien myynnistä saamansa varat rahaston säännöissä ilmaistua sijoitusstrategiaa noudattaen. Useimmat sijoitusrahastot noudattavat sijoituspolitiikassaan riskin hajuttamista koskevia periaatteita. Eräät rahastot kuitenkin poikkeavat näistä periaatteista, jolloin niitä kutsutaan erikois-sijoitusrahastoiksi.

Rahaston riskitaso riippuu rahaston sijoitusstrategiasta ja siten sijoituskohteista. Sijoitettavien varojen hajuttaminen useampaan kuin yhteen toisistaan riippumattomaan sijoituskohteeseen pienentää rahaston kokonaisriskiä suhteessa yksittäiseen sijoituskohteeseen. Jotkin sijoituskohteet ovat riskillisempiä kuin toiset. Sijoituskohteet voivat altistaa markkinariskin lisäksi myös mm. liikkeeseenlaskijasta johtuville riskeille sekä oikeudellisille ja poliittisille riskeille. Rahastot ovat pääsääntöisesti likvidejä päivittäin, mutta rahastojen likvidiyyttä voi olla rajoitettu rahaston säännöissä esimerkiksi poikkeuksellisten markkinatilanteiden varalta rahasto-osuudenomistajien edun vuoksi tai rahaston harjoittaman

sijoituspolitiikan vuoksi (likviditeettiriski). Sen lisäksi erikoissijoitusrahastojen osuuksien lunastukset voivat olla mahdollisia vain tiettyinä ajankohtina esim. kerran kuukaudessa tai harvemmin. Vieraan valuutan määräisten rahastojen arvoon vaikuttavat myös valuuttakurssimuutokset (valuuttariski).

Rahastoyhtiön on lunastettava rahasto-osuudet sijoittajalta vaadittaessa. Sijoitusrahaston varoista peritään sen toimintaan liittyvät kulut, kuten hallinnointi- ja säilytyspalkkiot, joiden suuruus vaihtelee rahastosta riippuen, ja ne yksilöidään yksinkertaistetussa rahastoesitteessä.

Yksinkertaistetussa rahastoesitteessä on kuvattu sijoitusrahaston ominaisuuksia ja siihen liittyviä riskejä.

ETF-rahastot (Exchange Traded Funds)

ETF-rahastot ovat säännellyllä markkinalla kaupankäynnin kohteena olevia rahastoja. ETF-rahastoja voidaan ostaa osakkeiden tapaan kansainvälisistä pörseistä. ETF-rahastojen säännöissä määritellään rahaston sijoituspolitiikka. ETF-rahastot voivat poiketa toisistaan merkittävästi sijoituspolitiikan ja riskien osalta.

ETF-sijoittamiseen liittyvät riskit ovat pääsääntöisesti samat kuin muussa kansainvälisessä rahastosijoittamisessa. ETF-rahastot ovat kuitenkin rakenteiltaan erilaisia ja vaihtelevat liikkeeseenlaskijakohtaisesti. ETF:ä on kahdenlaisia kohde-etuudesta riippuen. Fyysisten kohde-etuksien ETF:t ovat matalampi riskisiä kuin synteettiset ETF:t, joiden riskit ovat korkeammat. ETF-rahastoihin liittyy mm. markkina-, luotto-, valuutta- ja vastapuoliriski sekä mahdollinen asiakasvarojen säilytykseen liittyvä riski.

Pääoma voi laskea tai sen voi teoriassa menettää kokonaan, jos ETF:n kohde-etuutena olevan instrumentin hinta laskee. Sijoitusstrategiasta riippuen

Titanium Oyj

Titanium Sijoituspalvelut Oy

Titanium Life Oy

Y-tunnus: 1064322-9

Y-tunnus: 0785117-4

Mannerheimintie 4

00100 Helsinki

Puh. (09) 2709 1702

www.titanium.fi

hinnanmuutos voi tietyillä ETF:llä olla suurempi kuin kohde-etuuden hinnanmuutos. Liikkeeseenlaskija pyrkii hallitsemaan tuotteisiin liittyvää vastapuoliriskiä erilaisilla vakuusvaateilla. ETF-rahasto voi omistaa rahaston indeksissä olevat arvopaperit tai rahasto on voinut asettaa vakuuden. ETF-rahastojen sopimusrakenteen vuoksi niihin voi liittyä liikkeeseenlaskijaan liittyvä luottoriski. Valuuttakurssiriski tulee huomioida kohde-etuuden valuutan sekä noteerausvaluutan suhteen. Ns. short ETF:t ovat rakenteita, joiden kurssikehitys seuraa päivätasolla käänteisesti kohdemarkkinaa tai -etuutta. Mahdollisessa osakelainauksessa on rajattu vastapuoliriski. Synteettisessä rakenteessa on vastapuoliriski siltä osin kun swap-sopimus on ns. "in-the-money". Lisätietoja riskeistä löytyy jokaisen liikkeeseenlaskijan markkinointiesitteistä. On mahdollista, että ETF:llä ei ole sijoitusaikana jatkuvaa päivittäistä markkinaa, jolloin sijoittaja ei pysty myymään ETF:ää jälkimarkkinoilla (likviditeettiriski). Sisältöriski eli ETF:n sijoituskohteet eivät välttämättä vastaa tarkasti esimerkiksi rahaston nimeä tai kohdemarkkinan koostumusta. Sisältöriski saattaa esiintyä korostetusti kansainvälisessä ETF-sijoittamisessa, jossa rahastoja koskevaa tietoa ei välttämättä ole helposti saatavilla.

Aktiivisen poikkeaman riski tarkoittaa, että rahaston tuotto voi poiketa vertailuindeksistä. ETF:in aktiivinen poikkeama on yleensä pieni, mutta riski on sijoittajan kannalta sitäkin oleellisempi, kun tavoitteena on nimenomaan indeksin tuoton saavuttaminen. Negatiivista poikkeamaa aiheutuu muun muassa hallinnointipalkkioista ja salkun muokkaamiseen liittyvistä kaupankäyntikuluista.

Osassa ETF-tuotteista on vipuvaikutuksen vuoksi moninkertaiset tuotto- ja

tappiomahdollisuudet verrattuna suoraan sijoituksen kohde-etuuteen.

Strukturoidut tuotteet

Strukturoiduilla tuotteilla tarkoitetaan yleensä joukkolaina- tai talletusmuotoisia sijoituksia, jotka muodostuvat pääsääntöisesti korkokomponentista ja riskillisestä johdannaiskomponentista tai muusta riskipitoisesta osasta. Strukturoidun tuotteen tuotto on yleensä sidottu valittujen kohde-etuuksien kehitykseen. Kohde-etuuksina voivat olla esim. osakkeet, osakeindeksit, korko, rahastot, valuutat, hyödykkeet, luottoriski tai näiden erilaiset yhdistelmät. Strukturoidut tuotteet voivat olla rakenteeltaan hyvin monimutkaisia kuten myös pääomaturvaamattomia, joten sijoittajan tulee perehtyä sijoituskohteen ominaisuuksiin ja riskeihin huolellisesti ennen sijoituspäätöksen tekemistä.

Strukturoitu sijoitustuote voi olla pääomaturvattu tai ei-pääomaturvattu. Pääomaturvatussa strukturoidussa tuotteessa liikkeeseenlaskija maksaa eräpäivänä sovitun nimellisarvon takaisin riippumatta kohde-etuuden kehityksestä. Pääomaturva on voimassa vain, jos tuote pidetään eräpäivään asti ja koskee vain pääomaa, ei sijoittajan mahdollisesti maksamaa ylikurssia tai merkintäpalkkiota. Pääomaturva voi olla myös ehdollinen, jolloin pääomaturva on voimassa vain kohde-etuuden rajatun negatiivisen kehityksen aikana. Pääomaturva on aina riippuvainen liikkeeseenlaskijan kyvystä selviytyä velvoitteistaan eräpäivänä ja pääomaturvasta huolimatta sijoittaja voi liikkeeseenlaskijan maksukyvyttömyyden johdosta menettää tuotteeseen sijoittamansa pääoman tai tuoton kokonaan tai osittain.

Ei-pääomaturvatussa strukturoidussa sijoitustuotteessa liikkeeseenlaskija ei etukäteen sitoudu maksamaan

velkasitoumuksen nimellisarvoa takaisin ja se voidaan menettää kokonaan tai osittain tuotekohtaisissa ehdoissa tarkemmin kuvatuissa tilanteissa.

Yleisimpänä strukturoituna tuotteena pidetään indeksilainaa, jossa sijoittajalla on mahdollisuus saada tuottona tietty prosenttimääräinen osuus kohde-etuudeksi valitun viiteindeksin (esim. osakeindeksi) mahdollisesta positiivisesta kehityksestä. Lainan kohde-etuuksien arvo voi laina-aikana kehittyä positiivisesti tai negatiivisesti.

Toinen yleinen strukturoidun tuotteen tyyppi on ns. autocall – tuotteet, joissa kohde-etuuden arvon ollessa etukäteen määrätynä tarkastelupäivänä yli etukäteen määritellyn erääntymisrajan, tuote erääntyy, jolloin sijoittaja saa etukäteen määrätyn tuoton ja liikkeeseenlaskija maksaa myös pääoman takaisin. Mikäli tuote ei eräänny ennen aikaisesti ja kohde-etuuden arvo juoksuajan päätyttyä ylittää etukäteen määrätyn turvarajan, mutta jää alle erääntymisrajan, saa sijoittaja edelleen koko pääoman takaisin, mutta ei tuottoa pääomalle. Mutta kohde-etuuden arvon jäädessä juoksuajan päätyttyä alle turvarajan, saa sijoittaja pääomasta takaisin vain kohde-etuuden arvonkehitystä vastaavan osan

Strukturoidun tuotteen tuottorakenne saattaa joskus sisältää vipuvaikutuksia, joiden vuoksi jo pienillä kohde-etuuksien kehityksen muutoksilla voi olla suuri vaikutus strukturoidun tuotteen arvoon ja tuottoon (vipuvaikutusriski). Tuoton laskentaan vaikuttavat myös koronlaskentaperusteet sekä mahdolliset tuottokertoimet. Koska strukturoituun tuotteeseen yleensä sisältyy korkokomponentti, kuten strukturoidun joukkovelkakirjalainan osalta on aina tilanne, liittyä tuotteeseen korkoriski. Markkinakorkojen lasku nostaa indeksilainan jälkimarkkina-arvoa ja korko-tason nousu puolestaan

Titanium Oyj

Titanium Sijoituspalvelut Oy

Titanium Life Oy

Y-tunnus: 1064322-9

Y-tunnus: 0785117-4

Mannerheimintie 4

00100 Helsinki

Puh. (09) 2709 1702

www.titanium.fi

laskee sitä muiden tekijöiden pysyessä ennallaan. Indeksilainat on suunniteltu pidettäväksi eräpäivään saakka.

Mikäli sijoittaja myy tällaisen sijoituksen ennen eräpäivää, hänellä on markkinakehitykseen (markkinariski) ja jälkimarkkinoiden likviditeettiin liittyvä riski (likviditeettiriski). Jälkimarkkinahinta voi myyntitilanteessa olla matalampi kuin lainaa merkittäessä, joten riskinä on, että sijoituksesta aiheutuu sijoittajalle pääomatappiota. Tiettyjä

Indeksilainoja voi olla vaikeaa tai mahdotonta myydä tiettyinä aikoina. Liikkeeseenlaskijalla voi olla lainaehdojen mukaan oikeus maksaa laina ennen aikaisesti takaisin, jolloin on myös mahdollista, että takaisinmaksettava määrä on nimellisarvoa matalampi. Ns. autocall -ehto voi johtaa tuotteen lunastukseen ennen eräpäivää, jolloin sijoituksen tuottojakso keskeytyy. Sijoittajan tuleekin kiinnittää huomiota mahdollisiin kaupankäyntirajoi- teisiin sekä liikkeeseenlaskijan ennen-aikaiseen takaisinmaksu-oikeuteen ennen sijoituspäätöstä.

Indeksilainaan liittyy aina myös liikkeeseenlaskijasta johtuva luottoriski. Luottoriskillä tarkoitetaan riskiä siitä, ettei liikkeeseenlaskija indeksilainan erääntyessä pysty täyttämään maksuvelvoitteitaan eli maksamaan sijoittajalle lainan nimellispääomaa tai/ja tuottoa. Luottokelpoisuusluokitus on yksi tapa arvioida luottoriskiä, mutta on syytä muistaa, että luottokelpoisuusluokitus saattaa muuttua tai se saatetaan poistaa milloin tahansa. Jos indeksilainaa lasketaan liikkeeseen muussa valuutassa kuin euroissa, liittyy lainaan tältä osin myös valuuttariski. Myös kohde-etuudet voivat sisältää valuuttariskiä. Valtion talletussuojat ei koske indeksilainoja.

Jokainen yksittäinen strukturoitu sijoitustuote on oma sijoituskohteensa ja sen ehdot voivat merkittävästi erota tässä

kappaleessa esitetyistä yleisistä piirteistä. Kunkin tuotteen erityispiirteet löytyvät tuotekohtaisista ehdoista, joihin sijoittajan tulee tutustua huolellisesti ennen sijoituspäätöksen tekoa.

Warrantit

Warrantti on arvopaperistettu johdannainen, jolla käydään yleensä kauppaa pörssissä. Warrantin kohde-etuutena voi olla esim. osake, indeksi, hyödyke tai näiden yhdistelmä. Warrantissa voidaan käyttää vipuvaikutusta, mistä syystä niiden arvo voi vaihdella suuresti.

Warrantin ehdoista riippuen warrantti antaa haltijalleen oikeuden, mutta eivät velvollisuutta, ostaa (ostowarrantti) tai myydä (myyntiwarrantti) warrantin kohde-etuus tiettyinä päivinä tiettyyn hintaan (toteutushinta). Warrantin kerroin ilmaisee, kuinka monta warranttia tarvitaan yhden kohde-etuuden myymiseen tai ostamiseen. Mikäli warrantilla on eräpäivänään arvoa, sijoittaja saa vastaavan summan joko rahana (nettoarvon tilitys) tai arvo-osuuksina (fyysinen toimitus). Eurooppalainen warrantti toteutetaan päättymispäivänä. Amerikkalaisessa warrantissa taas sijoittaja voi vaatia toteutusta milloin tahansa voimassaoloaikana. Warranttien kaupankäynnissä keskeisessä osassa on warrantin liikkeeseenlaskijan antama markkinatakaus. Markkinatakauksessa liikkeeseenlaskija voi sitoutua antamaan warrantille ostaja myyntinoteerauksen. Markkinatakauksen ehdot on kuvattu warranttia koskevassa esitteessä ja takauksen ehdot voivat vaihdella huomattavasti riippuen liikkeeseenlaskijasta ja warrantista, joten sijoittajan on syytä perehtyä niihin erittäin huolellisesti.

Warrantteihin liittyy korkea riski. Warranttiin sijoittavan on varauduttava siihen, että Warrantti voi eräpäivänään olla arvoton. Tällaisessa tapauksessa sijoittaja menettää sijoituksensa koko arvon.

Ostowarrantti erääntyy arvottomana, jos kohde-etuuden arvo on eräpäivänä warrantin toteutushintaa alhaisempi. Myyntiwarrantti puolestaan erääntyy arvottomana, jos kohde-etuuden arvo on eräpäivänä warrantin toteutushintaa korkeampi. Tyypillisimpiä warrantteihin liittyviä riskejä ovat markkinariski, vipuvaikutusriski, luottoriski ja valuuttariski.

Sertifikaatit

Sertifikaatti on arvopaperistettu johdannainen, jonka tuotto profiili vaihtelee tuotteittain. Sertifikaatteja on kahta tyyppiä, listatut ja ei-listatut sertifikaatit. Listatuilla sertifikaateilla käydään kauppaa pörssissä, niille on olemassa likvidi jälkimarkkina, ja ne ovat juoksuajaltaan yleensä muutaman kuukauden mittaisia. Ei-listatuille sertifikaateille on olemassa rajattu pörssin ulkopuolinen jälkimarkkina, tai ei ollenkaan jälkimarkkinaa, ja niiden juoksu aika voi olla useita vuosia. Ei-listatut sertifikaatit ovat tyypillisesti tiettyyn markkinanäkemykseen räätälöityjä sijoituksia. Sertifikaateille on tunnusomaista hyvin korkea riskitaso ja vipuvaikutus. Merkintähintaa eli sijoitettua pääomaa ei palauteta missään olosuhteissa. Mahdollinen tuotto maksetaan sertifikaattiehtojen mukaisesti eräpäivänä ja tuotto on usein moninkertainen suhteessa sijoitettuun pääomaan sertifikaatin kohde-etuuden arvon noustessa. Tyypillisimpiä sertifikaatteihin liittyviä riskejä ovat markkinariski, vipuvaikutusriski, luottoriski, likviditeettiriski, ennen aikainen takaisinmaksuriski (takaisinmaksuhinta voi olla merkintähinta pienempi) ja mahdollisesti valuuttariski.

Luoton käyttö sijoittamisessa

Sijoittajan on mahdollista harjoittaa sijoitustoimintaa myös lainarahoituksella. Mikäli sijoitus

Titanium Oyj

Titanium Sijoituspalvelut Oy

Titanium Life Oy

Y-tunnus: 1064322-9

Y-tunnus: 0785117-4

Mannerheimintie 4

00100 Helsinki

Puh. (09) 2709 1702

www.titanium.fi

kehittyä positiivisesti, on lainarahoituksella mahdollisuus saavuttaa suurempi tuotto kuin pelkällä omalla rahoituksella tehdyllä sijoituksella. Sijoittajan on kuitenkin otettava huomioon, että sijoituksen kehittyessä negatiivisesti tai sijoituksen menettäessä kokonaan arvonsa, on sijoittamista varten otettu luotto joka tapauksessa maksettava takaisin. Lainapääomalla sijoittamista harkitsevan tulee aina arvioida velanmaksukykynsä riippumatta lainoitettavan sijoituskohteen kehityksestä. Lainakustannukset voivat myös laina-aikana nousta korkotason nousun myötä. Mikäli sijoituskohteen arvo ei enää riitä kattamaan lainalle määriteltyä vakuusvaadetta, voi sijoittaja joutua asettamaan lainansa vakuudeksi lisävakuuksia.

Osakkeet

Osake on osakeyhtiön liikkeeseen laskema oman pääoman ehtoinen rahoitusväline. Osakkeen arvo perustuu kulloinkin vallitsevaan näkemykseen osakkeen liikkeeseen laskeneen osakeyhtiön arvosta. Osakesijoituksen tuotto muodostuu osingosta sekä osakkeen arvonnoususta. Yhtiöllä voi olla erilaisia osakesarjoja. Jollakin osakesarjalla on enemmän ääniä yhtiökokouksessa ja toiselle taas maksetaan suurempi osinko. Osake voi olla julkisen kaupankäynnin kohteena säännellyllä markkinalla tai kaupankäynnin kohteena monenkeskisessä kaupankäyntijärjestelmässä. Osake voi olla myös noteeraamaton. Osakesijoitusten tyypillisimpiä riskejä ovat osakkeiden hinnanvaihteluun liittyvä markkinariski (osakeriski), yhtiön menestykseen liittyvä riski (yritysriski) sekä kaupankäynnin laajuuteen liittyvä riski (likviditeettiriski). Osakkeiden hinnanvaihteluun vaikuttaa sekä markkinoiden yleinen kehitys että tiedot liikkeeseenlaskijan menestykseen vaikuttavista

seikoista. Riskiin vaikuttaa yleisesti myös mm. liikkeeseenlaskijan toimiala, lainsäädännön muutokset sekä mm. liikkeeseen laskettujen osakkeiden määrä ja omistuksen jakautuminen. Vieraan valuutan määräisten osakkeiden arvoon vaikuttavat myös valuuttakurssimuutokset.

Osakkeenomistajan kannalta osakesijoitus on edellä kuvatuista syistä riskisijoitus. Osakesijoituksiin sisältyvä mahdollisuus menettää koko sijoitettu pääoma, jos liikkeeseenlaskija ajautuu konkurssiin (vastapuoliriski). Osakesijoitukseen liittyy myös aina epävarmuus tuoton suuruudesta. Kehittyvien markkinoiden osakkeisiin sijoittamista voidaan pitää muita osakesijoituksia riskipitoisempänä, sillä näille markkinoille voi olla tyypillistä vakiintumaton toimintaympäristö ja lainsäädäntö, poliittiset riskit, valuuttakurssien voimakkaat heilahtelut, vastapuoliriskit sekä osakemarkkinoiden alhaisempi likviditeetti. Suorat osakesijoitukset ovat pitkän aikavälin sijoituksia.

Joukkovelkakirjalainat

Joukkovelkakirjalainat ovat vieraan pääoman ehtoisia instrumentteja, joilla yhteisöt hakevat rahoitusmarkkinoilta pitkäaikaista rahoitusta. Joukkovelkakirjoja voivat laskea liikkeeseen esim. valtio, kunta, yritys, luottolaitos, vakuutus- ja rahoituslaitos. Joukkovelkakirjalaina voi olla kiinteä- tai vaihtuvakorkoinen, mutta myös nollakorkoinen, jolloin joukkovelkakirjalaina on laskettu liikkeeseen alle nimellisarvon. Joukkovelkakirjan arvo määritellään kassavirtojen nykyarvona markkinoilla vallitsevaa tuottovaatimusta eli diskonttokorkoa käyttäen. Kassavirrat muodostuvat joukkovelkakirjalainan ehtojen perusteella maksettavien koronmaksujen sekä lainan pääoman takaisinmaksuista. Laina maksetaan takaisin yleensä yhdessä erässä laina-ajan päättyessä. Joukkovelkakirjalainat ovat yleensä

vakuudettomia. Jos lainalla on huonompi etuoikeus kuin liikkeeseenlaskijan muilla sitoumuksilla, se on debentuuri. Joukkovelkakirjalainaan liittyviä tyypillisiä riskejä ovat korkoriski ja luottoriski. Korkotason nousu laskee joukkovelkakirjalainan jälkimarkkina-arvoa ja korkotason lasku taas nostaa sitä. Mikäli joukkovelkakirjalaina myydään jälkimarkkinoilla ennen lainan eräpäivää, voi jälkimarkkinahinta muodostua sijoitettua pääomaa alhaisemmaksi. Mikäli joukkovelkakirjalaina on laskettu liikkeeseen muussa valuutassa kuin eroissa, liittyy lainaan myös valuuttariski.

Rahamarkkinainstrumentit

Rahamarkkinainstrumentit ovat vieraan pääoman ehtoisia instrumentteja, joilla yhteisöt hakevat rahoitusmarkkinoilta lyhytaikaista rahoitusta. Rahamarkkinainstrumentteja ovat esim. sijoitustodistukset, valtion velkasitoumukset, yritystodistukset ja kuntatodistukset. Rahamarkkinainstrumenttien laina-aika on korkeintaan 12 kuukautta ja ne lasketaan liikkeeseen pääsääntöisesti alle nimellisarvonsa (diskonttoinstrumentti). Liikkeeseenlaskija maksaa rahamarkkinainstrumentin nimellisarvon rahamarkkinainstrumentin eräpäivänä. Rahamarkkinainstrumentin tuotto muodostuu hankintahinnan ja nimellisarvon erotuksesta. Rahamarkkinainstrumentteihin korkoinstrumentteina liittyviä tyypillisiä riskejä ovat korkoriski ja luottoriski.

Johdannaissopimukset

Johdannaissopimuksella tarkoitetaan instrumenttia, jonka arvo riippuu sen kohde-etuuden arvon muutoksista, hintavaihtelusta, korkotason vaihtelusta, sopimuksen erääntymisajasta tai muusta johdannaisen arvoon vaikuttavasta

Titanium Oyj

Titanium Sijoituspalvelut Oy
Titanium Life Oy

Y-tunnus: 1064322-9
Y-tunnus: 0785117-4

Mannerheimintie 4
00100 Helsinki

Puh. (09) 2709 1702
www.titanium.fi

tekijästä. Johdannaissopimuksia ovat mm. optiot, termiinit, futuurit, vaihtosopimukset ja näiden yhdistelmät. Johdannaissopimuksen kohde-etuutena voi olla esim. osake, korko, hyödyke, luottoriski tai indeksi. Johdannaissopimukset voidaan jakaa vakioituihin ja vakioimattomiin ns. OTC - johdannaisiin.

Johdannaissopimuksia käytetään yleisimmin muiden sijoitusten tai taloudellisilta riskeiltä suojaamiseen, mutta niitä voidaan käyttää myös spekulatiotarkoituksiin. Johdannaisinstrumentit voivat olla hyvin lyhyitä tai usean vuoden mittaisia. Johdannaissopimuksista voi tyypistä riippuen aiheutua asiakkaalle muita taloudellisia sitoumuksia tai velvoitteita kuin hankintakustannus, ja hankintaan voi liittyä vakuusvaatimus tai muita velvoitteita. Johdannaissopimuksen arvo voi muuttua nopeasti ja voimakkaasti, jolloin mahdollinen vakuusvaje voidaan joutua kattamaan lisävakuuksilla. Vakuus voidaan myös joutua realisoimaan. Johdannaissopimukseen liittyy huomattavia riskejä eikä niitä näin ollen suositella kokemattomalle sijoittajalle tai sijoittajalle, jolla ei ole riittävää taloudellista riskinkantokykyä. Kohde-etuksiin liittyvät riskit ja niistä aiheutuvat hinnanvaihtelut vaikuttavat suoraan johdannaisten arvoon. Johdannaissopimukseen liittyvät tyypilliset riskit ovat kohde-etuuden arvon liittyvä markkinariski, vastapuolen maksukyvyttömyydestä johtuva luottoriski, vipuvaikutusriski sekä vieraan valuutan määräisiin johdannaisten arvoon liittyvä valuuttariski. Yksittäisen johdannaissopimuksen ehdot voivat olla sellaisia, että voitto-/tappiomahdollisuus voi kasvaa hyvin suureksi. Tappioriski voi tietyissä strategioissa muodostua teoriassa rajattomaksi.

15. RAHOITUSVÄLINEIDEN VEROTUS

Asiakas vastaa aina itse sijoitustoimintaansa liittyvistä

veroseuraamuksista, mistä syystä asiakkaan tulee huolellisesti ennen sijoituspäätöksen tekemistä perehtyä rahoitusvälineen liittyvään verotukseen. Asiakkaan tulee tarvittaessa kääntyä veroasiantuntijan puoleen. Lisätietoja verotuksesta saa omasta verotoimistosta sekä verohallinnon Internet-sivuilta www.vero.fi.

Asiakkaan tulee kiinnittää huomiota siihen, että sijoitusten verokohtelu määräytyy aina asiakkaan yksilöllisten olosuhteiden perusteella ja että rahoitusvälineiden omistukseen liittyy veroseuraamuksia. Asiakkaan tulee huolehtia tarvittavan lisäinformaation hankkimisesta ennen sijoituspäätöksen tekoa.

Titanium Sijoituspalvelut Oy tai sen sidonnaisasiamies ei vastaa verolaieissa, oikeuskäytännössä eikä verotuskäytännössä tapahtuvista muutoksista eikä näiden muutosten tiedottamisesta asiakkailleen.

Lisätietoja verotuksesta löytyy internet -osoitteesta www.vero.fi. Lisätietoja antavat myös verotoimistot.

16. ASIAKASNEUVONTA JA OIKEUSSUOJAKEINOT

Palveluun liittyvissä kysymyksissä asiakkaan tulee aina ottaa yhteyttä ensisijaisesti asiakaspalvelua hoitavaan yhteyshenkilönsä. Asiakkaan tulee viipymättä ilmoittaa Titanium Sijoituspalvelut Oy:lle tai sen sidonnaisasiamiehelle palveluun liittyvästä virheestä ja siihen mahdollisesti liittyvästä vaatimuksestaan. **Asiakasvalitukset pyritään ensisijaisesti käsittelemään asiakkaan yhteydenoton yhteydessä.** Mikäli tämä ei ole mahdollista, asiakkaan tulee toimittaa asiakaspalaute kirjallisesti. Asiakas voi antaa palautetta henkilökohtaisen asioinnin yhteydessä, puhelimitse, sähköpostilla tai kirjeitse. Asiakaspalaute käsitellään johdonmukaisella ja tarkoituksenmukaisella tavalla voimassaolevien säädösten

mukaisesti. Titanium Sijoituspalvelut ottaa huomioon prosessiin liittyvät mahdolliset eturistiriidat ja pyrkii välttämään ne mahdollisimman hyvin. Asiakkaan valitus käsitellään mahdollisimman nopeasti ja mikäli käsittely viivästyy, ilmoitetaan asiakkaalle käsittelyaikataulu sekä viivästyksen syy. Asiakasvalituksen käsittelee compliance officer. Asiakas voi saada tietoa valituksensa käsittelystä ottamalla yhteyttä lakiasianjohtajaan. Toimitusjohtaja tai lakiasianjohtaja antaa asiakasvalituksen käsittelystä asiakkaan pyynnöstä tietoa yksittäistä palautetta koskevasta käsittelyprosessista ja tarpeen mukaan sen etenemisestä.

Jos Titanium Sijoituspalvelut Oy:n ja asiakkaan välillä ei päästä neuvotellen ratkaisuun, ei-ammattimainen asiakas voi pyytää Vakuutus- ja rahoitusneuvonnasta apua tilanteen selvittämisessä tai viedä erimielisyyden oikeuskäsittelyyn sijaan ratkaistavaksi Vakuutus- ja rahoitusneuvonnan yhteydessä toimivaan arvopaperilautakuntaan. Vakuutus- ja rahoitusneuvonnan puhelinnumero on (09) 685 0120 ja Internet -sivu www.fine.fi.

Sijoituslautakunta neuvoo, ohjaa ja etsii ratkaisuja asioissa, jotka koskevat arvopaperimarkkinalainsäädäntöä ja siihen liittyvien viranomaismääräysten sisältöä, sijoituspalvelusopimusten ehtojen soveltamista, hyvää arvopaperikauppatapaa sekä muuta arvopaperikäytäntöä. Palvelu on maksutonta ja on käytössä kaikille ei-ammattimaisille sijoittajille, jotka ovat asiakassuhteessa sijoituspalveluyritykseen, pankkiin tai rahastoyhtiöön. Sijoituslautakunnan puhelinnumero on (09) 685 0120. Lisätietoja saa Arvopaperilautakunnan Internet-sivuilta www.arvopaperilautakunta.fi. Kuluttajariitalautakunta antaa ratkaisu-suosituksen kuluttajan ja elinkeinon-harjoittajan välisestä

Titanium Oyj

Titanium Sijoituspalvelut Oy
Titanium Life Oy

Y-tunnus: 1064322-9
Y-tunnus: 0785117-4

Mannerheimintie 4
00100 Helsinki

Puh. (09) 2709 1702
www.titanium.fi

erimielisyydestä, joka koskee kulutushyödykkeen kuten rahoituspalvelun hankintaa. Se ei kuitenkaan käsittele asioita, jotka koskevat arvopaperiasioita eli esimerkiksi rahastoja, osakkeita, osuustodistuksia tai obligaatioita koskevia asioita.

Kuluttajariitalautakunta antaa ratkaisusuosituksia ainoastaan kirjallisiin valituksiin. Kuluttajariitalauta-kunnan yhteystiedot ovat: Hämeentie 3, PL 306, 00531 HELSINKI, puhelin 029 566 5200. Tarkemmat ohjeet valituksen tekemiseen löytyvät

Kuluttajariitalautakunnan internetsivuilta.

Asiakas voi myös aina saattaa erimielisyyden käräjäoikeuden ratkaisutavaksi.

Titanium Oyj

Titanium Sijoituspalvelut Oy
Titanium Life Oy

Y-tunnus: 1064322-9
Y-tunnus: 0785117-4

Mannerheimintie 4
00100 Helsinki

Puh. (09) 2709 1702
www.titanium.fi